

Eduskunnan lakivaliokunta
lav@eduskunta.fi

ASIA: Kansalaisaloite eduskunnalle avioliittolain, rekisteröidystä parisuhteesta annetun lain ja transeksuaalin sukupuolen vahvistamisesta annetun lain muuttamisesta (KAA 3/2013 vp)

Suomen Asianajajaliiton näkemyksen mukaan lainsäädännön tulisi kohdella erilaisia perhemalleja yhdenvertaisesti. Suomen Asianajajaliitto toteaa, että kansalaisaloite sukupuolineutraalista avioliitosta on kuitenkin arvokysymys. Aloite jakaa siinä määrin mielipiteitä jäsenistön keskuudessa, että yhtenäistä näkemystä ei voida esittää.

Erilaiset perhemallit tulevat käytännön asianajajatyössä esille lähinnä lapsia koskevissa huolto- asumis- ja tapaamisoikeusriidoissa sekä isyys- ja adoptioasioissa. Ei ole tavatonta, että asiaan osallinen vanhempi on parisuhteen purkauduttua asettunut asumaan ja rekisteröinyt parisuhteen samaa sukupuolta olevan henkilön kanssa. Tällöin samaa sukupuolta olevien henkilöiden välisiin parisuhteisiin liittyvät käsitykset nousevat väistämättä esiin. On toivottavaa, että suhtautuminen erilaisiin perhemalleihin olisi mahdollisimman neutraalia, kun joudutaan harkitsemaan vanhemman henkilökohtaisen valinnan merkitystä lapsen edun kannalta lapsen huolto- ja asumisjärjestelystä päätettäessä. Tältä kannalta katsoen yleisiä käsityksiä tasa-arvoistavaan suuntaan ohjaava lainsäädäntö palvelee viimekädessä lapsen edun toteutumista.

Sukupuolineutraalilla avioliittolailla olisi suhteellisen vähäinen käytännön merkitys adoptio-oikeuteen, koska samaa sukupuolta olevien henkilöiden yhteisadoptiot jäisivät todennäköisesti lukumäärältään vähäisiksi. Kotimaiset adoptiot ovat harvinaisia ja kansainvälisissä adoptioissa rajoituksia johtuu useiden luovuttajamaiden lainsäädännöistä, jotka eivät salli samaa sukupuolta olevien henkilöiden yhteisadoptioita. Käytännön kokemus kuitenkin osoittaa, että lainsäädännöllisillä esteillä on taipumus johtaa keinotekoisiiin menettelytapoihin rajoitusten kiertämiseksi. Esimerkkinä mainittakoon laissa sääntelemätön kohdunvuokraus, mihin liittyy monenlaisia oikeudellisia ongelmia ja riskejä. Tietty määrä lapsia elää joka tapauksessa jo nyt samaa sukupuolta olevien henkilöiden muodostamissa perheissä. Pelkästään lapsen edun kannalta arvioituna on parempi, että lapsella on aina kaksi oikeudellista vanhempaa.

Suomen Asianajajaliitto pitää aloitteessa ehdotettuja siirtymäsäännöksiä, jotka koskevat rekisteröityjä parisuhteita, tarpeellisina ja asianmukaisesti muotoiltuina.

Helsingissä, 7.4.2014

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
Perhe- ja perintöoikeuden asiantuntijaryhmä

Auni Särkkä
Asianajaja
Pasilankatu 8
00240 Helsinki
p. 020 734 6888, 040 72 060 72
auni.sarkka@pp.inet.fi